

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องการศึกษาองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวิถีชีวิตของชุมชนในพื้นที่ขยายผลโครงการหลวงแม่สลอง เป็นการศึกษาด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในพื้นที่ตำบลแม่สลองในและตำบลป่าตึงบางส่วน การศึกษาเน้นเรื่องวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ 8 กลุ่มในการวิจัยได้ใช้เวลาในการศึกษา 1 ปี (พ.ศ.2558) โดยมีวัตถุประสงค์ศึกษาสถานภาพและการเปลี่ยนแปลงขององค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ระบบความสัมพันธ์ทางสังคม วัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์และศึกษาวิถีการดำรงชีพเศรษฐกิจท้องถิ่นของชุมชนชาติพันธุ์ในโครงการขยายผลโครงการหลวงแม่สลอง โดยผลการศึกษาพบว่าในปีพ.ศ.2553 พื้นที่ศึกษาได้ถูกโอนจากที่ดินใช้ประโยชน์ทางการทหารมายัง กรมป่าไม้ซึ่งพื้นที่ประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลาย พบว่าภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่เปลี่ยนแปลงนั้นก็เพื่อให้ระบบของโครงสร้างของพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวมีวงจรการผลิตและการบริโภคเบ็ดเสร็จในพื้นที่และสามารถทำการค้ายังต่างประเทศได้ โดยแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์มีระบบความสัมพันธ์ทางการผลิตที่ผ่านสถาบันทางสังคม คือ ตลาด การเมือง ศาสนา และเครือญาติ งานวิจัยนี้ได้สร้างความรู้ที่ส่งผลต่อปัจจัยความสำเร็จในพื้นที่ คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสุนทรียภาพ ด้านหน่วยวิเคราะห์และการจัดการ ด้านภูมิปัญญาวิถีถิ่น โดยการใช้การท่องเที่ยวเป็นตัวขับเคลื่อนเพื่อการพัฒนาผลการวิจัยยังได้เสนอแนะนโยบายเพื่อการพัฒนา คือนโยบายด้านความเป็นพลเมืองเรื่องการได้สัญชาติที่เป็นทุนทางการผลิต นโยบายด้านพหุวัฒนธรรมเพื่อให้กลุ่มชาติพันธุ์มีพื้นที่ทางสังคมของตนเองเพื่อเป็นทุนในการผลิตอย่างยั่งยืน นโยบายทรัพยากรสินทางปัญญาที่เป็นส่วนรวม เพื่อสร้างทุนทางสังคมทั้งที่เป็น ภูมิปัญญาและการสร้างขึ้นมาใหม่

คำสำคัญ : ชาติพันธุ์, ดอยแม่สลอง , วิถีชีวิต

Abstract

This research aims to study on knowledge base, local intellect and lifestyle of people who live in the area where the extended royal project of DoiMaesalonghas been developed. The research used qualitative study method in the municipalities of Mae salongnai and Patueng, which involves studying in the way of living of 8 different ethnic groups. The study spends one year to complete (during 2015) and focus to evaluate the transformation of knowledge base, local intellect, social relationship, ethical cultures and way of life in the economics of ethnic groups. The result shows significant transformation in knowledge base of ethnic groups since 2010, in order to support the context of tourism industry which has production and consumption cycle entirely within the area, as well as capable of foreign trade. Each ethnic group has the production system which has evolved from different types of social relationship such as market, politic, religion and relative. This research helps building the local knowledge base which impact various domain namely environment, aesthetics, management and wisdom which are driven by tourism.

Keywords: Ethnic group, DoiMaesalong, Lifestyle

